

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การจัดการความรู้และแนวทางการพัฒนาการจัดการความรู้สำหรับสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาค้นคว้าตามลำดับขั้นตอน ดังต่อไปนี้ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การหาคุณภาพเครื่องมือ
5. การเก็บรวบรวมข้อมูล
6. การวิเคราะห์ข้อมูล
7. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาการปฏิบัติการจัดการความรู้ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษาที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 ปีการศึกษา 2555 จำนวน 1,211 คน ประกอบด้วย

- 1.1 ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 126 คน
- 1.2 หัวหน้างานวิชาการ จำนวน 113 คน
- 1.3 ครูผู้สอน จำนวน 972 คน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษาที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 ปีการศึกษา 2555 ที่ได้จากการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง (Sample Size) ตามตารางของ เครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, p. 608) และใช้การสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multistage Random Sampling) จากจำนวนประชากรตามตำแหน่งงาน ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 294 คน โดยมีขั้นตอน ดังนี้

2.1 ใช้การสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) โดยผู้วิจัยจำแนกประชากรตามตำแหน่งงาน ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานวิชาการ และครูผู้สอน จำนวน

กลุ่มตัวอย่างจากจำนวนประชากร โดยใช้ตารางของ เครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, p. 608) ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

2.1.1 ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 31 คน

2.1.2 หัวหน้างานวิชาการ จำนวน 27 คน

2.1.3 ครูผู้สอน จำนวน 236 คน

2.2 แบ่งกลุ่มตัวอย่างในแต่ละชั้นภูมิตามขนาดของสถานศึกษา ได้แก่ สถานศึกษาขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยเทียบสัดส่วนให้ ได้ตามจำนวน

2.3 ใช้การสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) สุ่มตัวอย่างให้ ได้ตามจำนวนในแต่ละชั้นภูมิ

จากการกำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการข้างต้น ได้กลุ่มตัวอย่างเป็นข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษาที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 ปีการศึกษา 2555 ทั้งสิ้น 294 คน ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ตำแหน่งงาน	ประชากร			กลุ่มตัวอย่าง		
	สถานศึกษาขนาดเล็ก	สถานศึกษาขนาดกลาง	สถานศึกษาขนาดใหญ่	สถานศึกษาขนาดเล็ก	สถานศึกษาขนาดกลาง	สถานศึกษาขนาดใหญ่
ผู้บริหารสถานศึกษา	47	61	18	11	15	5
หัวหน้างานวิชาการ	47	59	7	11	14	2
ครูผู้สอน	141	617	214	35	150	51
รวม	235	737	239	57	179	58

ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาแนวทางการพัฒนาการจัดการความรู้สำหรับสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2

กลุ่มผู้เชี่ยวชาญที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 ปีการศึกษา 2555 จากสถานศึกษาที่มีการปฏิบัติที่ดี (Best Practice) ในการจัดการความรู้ ซึ่งเป็นสถานศึกษาดำเนินการจัดการความรู้ต่อเนื่องอย่างน้อย 5 ปี และหรือเป็นสถานศึกษา

ที่ผ่านการประเมินภายนอกจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) รอบที่สาม และหรือเป็นสถานศึกษาที่ได้รับรางวัลโรงเรียนต้นแบบโรงเรียนในฝัน (โรงเรียนดีประจำอำเภอ) และหรือเป็นสถานศึกษาที่ได้รับรางวัลโรงเรียนพระราชทาน จำนวน 3 โรงเรียน จำแนกเป็นสถานศึกษาขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ โดยมีผู้ให้ข้อมูลหลัก จำนวน 9 คน ประกอบด้วย

- 2.1 ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 3 คน
- 2.2 หัวหน้างานวิชาการ จำนวน 3 คน
- 2.3 ผู้แทนคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 3 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาการปฏิบัติการจัดการความรู้ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2

การวิจัยในขั้นตอนนี้ ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลซึ่งได้อาศัยหลักการ แนวคิดและทฤษฎี ตลอดจนผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ศึกษาแล้วนำมาสร้างแบบสอบถามการปฏิบัติการจัดการความรู้ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 แต่ละชุดมี 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถามได้แก่ ตำแหน่งงาน วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดของสถานศึกษา เป็นแบบสอบถามแบบสำรวจรายการ (Check List) จำนวน 4 ข้อ

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับการจัดการความรู้ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 จำนวน 30 ข้อ โดยข้อคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับตามแนวคิดของลิเคอร์ท โดยแบ่งการจัดการความรู้ออกเป็น 3 ด้าน ตามโมเดลปลาทู (Tuna Model) ประกอบด้วย

1. ด้านวิสัยทัศน์ความรู้ (KV)	ข้อคำถามที่ 1-10	รวม 10 ข้อ
2. ด้านการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (KS)	ข้อคำถามที่ 11-20	รวม 10 ข้อ
3. ด้านสินทรัพย์ความรู้ (KA)	ข้อคำถามที่ 21-30	รวม 10 ข้อ

ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาแนวทางการพัฒนาการจัดการความรู้สำหรับสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2

การวิจัยในขั้นตอนนี้ ใช้แบบสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยเป็นแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการจัดการความรู้สำหรับสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 ผู้ให้สัมภาษณ์เป็นข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 ปีการศึกษา 2555 จากสถานศึกษาที่มีการปฏิบัติที่ดี (Best Practice) ในการจัดการความรู้ ซึ่งเป็นสถานศึกษาต้นแบบการจัดการความรู้ต่อเนื่องอย่างน้อย 5 ปี หรือเป็นสถานศึกษาที่ผ่านการประเมินภายนอกจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) รอบที่สาม และหรือเป็นสถานศึกษาที่ได้รับรางวัลโรงเรียนต้นแบบโรงเรียนในฝัน (โรงเรียนดีประจำอำเภอ) และหรือเป็นสถานศึกษาที่ได้รับรางวัลโรงเรียนพระราชทาน จำนวน 3 โรงเรียน จำแนกเป็นสถานศึกษาขนาดเล็ก ขนาดกลางและขนาดใหญ่ โดยมีผู้ให้ข้อมูลหลัก จำนวน 9 คน สัมภาษณ์แนวทางการพัฒนาการจัดการความรู้สำหรับสถานศึกษาขั้นพื้นฐานครอบคลุมการจัดการรู้ 3 ด้านตามโมเดลปลาทู (Tuna Model) ประกอบด้วยด้านวิสัยทัศน์ความรู้ (KV) ด้านการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (KS) และด้านสินทรัพย์ความรู้ (KA)

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้
ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาการปฏิบัติการจัดการความรู้ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2

1. ศึกษาทฤษฎี แนวคิด เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการความรู้ โดยใช้กรอบแนวคิดการจัดการความรู้ตาม โมเดลปลาทู (Tuna Model) ของสถาบันส่งเสริมการจัดการความรู้เพื่อสังคม (สคส.)

2. ศึกษาวิธีการสร้างเครื่องมือ จากเอกสาร และตำราต่าง ๆ รวมทั้งวิเคราะห์และกำหนดโครงสร้างแบบสอบถามที่จะใช้ในการวิจัย

3. นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษามาประมวลเป็นกรอบแนวคิดเกี่ยวกับการจัดการความรู้ และสร้างแบบสอบถามความคิดเห็นต่อการปฏิบัติการจัดการความรู้ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 ครอบคลุม 3 ด้าน คือ ด้านวิสัยทัศน์ความรู้ (KV) ด้านการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (KS) และด้านสินทรัพย์ความรู้ (KA) โดยสร้างเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด ให้ผู้ตอบแบบสอบถามพิจารณาว่า การปฏิบัติการจัดการความรู้ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 อยู่ในระดับใด

ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาแนวทางการพัฒนาการจัดการความรู้สำหรับสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2

1. ศึกษาทฤษฎี แนวคิด เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการความรู้
โดยใช้กรอบแนวคิดการจัดการความรู้ตามโมเดลปลาทู (Tuna Model) ของสถาบันส่งเสริม
การจัดการความรู้เพื่อสังคม (สคส.)

2. ศึกษาวิธีการสร้างเครื่องมือ จากเอกสาร และตำราต่าง ๆ รวมทั้งวิเคราะห์และกำหนด
ข้อคำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์

3. นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาการปฏิบัติการจัดการความรู้ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 และการศึกษาทฤษฎี แนวคิด เอกสาร
และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการความรู้มาประมวลเป็นกรอบแนวคิดเกี่ยวกับการจัดการความรู้
และสร้างแบบสัมภาษณ์แนวทางการพัฒนาการจัดการความรู้สำหรับสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 คลอบคลุม 3 ด้าน คือ ด้านวิสัยทัศน์ความรู้
(KV) ด้านการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (KS) และด้านสินทรัพย์ความรู้ (KA) และจำแนกตามวุฒิการศึกษา
ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดของสถานศึกษา โดยสร้างเป็นข้อคำถามปลายเปิด (Open
End) ให้ผู้ให้สัมภาษณ์เสนอแนวทางการพัฒนาการจัดการความรู้สำหรับสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2

การหาคุณภาพเครื่องมือ

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาการปฏิบัติการจัดการความรู้ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2

การหาคุณภาพแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัยขั้นตอนนี้แยกออกเป็นการหาความเที่ยงตรง
(Validity) และค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ตามขั้นตอน ดังนี้

1. การหาความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม โดยนำร่างแบบสอบถามที่สร้างขึ้น
ดำเนินการ ดังนี้

1.1 เสนอแบบสอบถามที่สร้างขึ้นต่ออาจารย์ผู้ควบคุมงานนิพนธ์ ตรวจสอบแก้ไข
เพื่อความถูกต้องสมบูรณ์ของแบบสอบถาม

1.2 นำแบบสอบถามที่แก้ไขแล้ว เสนอกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน
เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ใช้การตรวจสอบความสอดคล้องระหว่าง
วัตถุประสงค์กับข้อคำถาม (Index of Item Objective Congruence: IOC) การใช้ภาษา (Wording)

และด้านอื่น ๆ ตามที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเห็นสมควร เพื่อให้เกิดความเข้าใจแก่ผู้ตอบแบบสอบถาม และสามารถวัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์ โดยกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ประกอบด้วย

- 1.2.1 ดร.สุวัฒน์ ไชยชมพู อาจารย์ประจำศูนย์นวัตกรรมการบริหารและผู้นำทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
- 1.2.2 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเมธ งามกนก อาจารย์ประจำศูนย์นวัตกรรมการบริหารและผู้นำทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
- 1.2.3 ดร.วรกร ทรัพย์วิระปรกรณ์ อาจารย์ประจำภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาประยุกต์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

1.2.4 นาวาตรี ดร.พงศ์เทพ จิระโร อาจารย์ประจำภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาประยุกต์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

1.2.5 นายนิรมย์ ธรรมชาติ ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านบึงตะกู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลบุรี เขต 2

1.3 นำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขร่างแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิและนำเสนอต่อประธานและคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์เพื่อพิจารณาเป็นขั้นตอนสุดท้าย แล้วนำไปทดลองใช้

2. การหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ผู้วิจัยดำเนินการ ดังนี้

2.1 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขเป็นปรนัย (Objective) ไปทดลองใช้ (Try Out) กับข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษาที่ไม่ได้เป็นกลุ่มตัวอย่างซึ่งสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลบุรี เขต 1 จำนวน 50 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยวิธีหาสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha Coefficient) ของ ครอนบาค (Cronbach, 1990, pp. 202 - 204) วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติได้ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับ เท่ากับ .89 และมีค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (Discrimination) อยู่ระหว่าง .21 - .75

2.2 นำแบบสอบถามที่ได้รับการแก้ไขปรับปรุงเรียบร้อยแล้ว เสนอต่อประธานและคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ เพื่อพิจารณาเป็นขั้นตอนสุดท้าย แล้วนำเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป
ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาแนวทางการพัฒนาการจัดการความรู้สำหรับสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลบุรี เขต 2

การหาคุณภาพแบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการวิจัยขั้นตอนนี้ใช้การหาความเที่ยงตรง (Validity) ตามขั้นตอน ดังนี้

1. เสนอแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นต่ออาจารย์ผู้ควบคุมงานนิพนธ์ ตรวจสอบแก้ไข เพื่อความถูกต้องสมบูรณ์ของแบบสัมภาษณ์
2. นำแบบสัมภาษณ์ที่แก้ไขแล้ว เสนอกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ใช้การตรวจสอบความสอดคล้องระหว่าง วัตถุประสงค์กับข้อคำถาม (Index of Item Objective Congruence: *IOC*) การใช้ภาษา (Wording) และด้านอื่น ๆ ตามที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเห็นสมควร เพื่อให้เกิดความเข้าใจแก่ผู้ให้สัมภาษณ์ และได้ข้อมูลตรงตามวัตถุประสงค์ โดยกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิเดียวกันกับกรรมการที่ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของแบบสอบถาม ได้ค่าความสอดคล้องระหว่าง วัตถุประสงค์กับข้อคำถาม (Index of Item Objective Congruence: *IOC*) อยู่ระหว่าง .80 - 1.00
3. นำแบบสัมภาษณ์มาปรับปรุงแก้ไขร่างสัมภาษณ์ตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิและนำเสนอต่อประธานและคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ เพื่อพิจารณาเป็นขั้นตอนสุดท้าย แล้วนำไปใช้เก็บข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

เพื่อให้การเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นไปด้วยความเรียบร้อย และได้ข้อมูลกลับคืนมามากที่สุด ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

ตอนที่ 1 ศึกษาการปฏิบัติการจัดการความรู้ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 ดำเนินการดังนี้

1. ขอนหนังสือจากศูนย์วัฒนธรรมการบริหารการศึกษาและผู้นำทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1 เพื่อขออนุญาตทดลองใช้เครื่องมือ

2. ขอนหนังสือจากศูนย์วัฒนธรรมการบริหารการศึกษาและผู้นำทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 เพื่อขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัย

3. ขอความอนุเคราะห์จากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 ทำหนังสือถึงผู้อำนวยการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสังกัดที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

4. จัดส่งแบบสอบถามไปยังสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 294 ฉบับ โดยผู้วิจัยเป็นผู้จัดส่งและรับแบบสอบถามด้วยตนเองทั้งหมด

ตอนที่ 2 ศึกษาแนวทางการพัฒนาการจัดการความรู้สำหรับสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2

1. ขอบหนังสือจากศูนย์นวัตกรรมการบริหารการศึกษาและผู้นำทางการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ถึงผู้เชี่ยวชาญในสถานศึกษาที่มีการปฏิบัติที่ดี (Best Practice)
ในการจัดการความรู้ เพื่อขอความร่วมมือในการให้สัมภาษณ์โดยผู้เชี่ยวชาญที่ให้ข้อมูล
ประกอบด้วย

1.1 นายไพรัช หนุงค์ ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลบ่อทอง สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2

1.2 นางสาวอรุณรัตน์ เหลืองปัญญากุล หัวหน้างานวิชาการ โรงเรียนอนุบาลบ่อทอง
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2

1.3 นางศิริวรรณ ทรัพย์พัฒนา ผู้แทนคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
โรงเรียนอนุบาลบ่อทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2

1.4 นายนิรมย์ ธรรมชาติ ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านบึงตะกู สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2

1.5 นายวิจิต เหลาทอง หัวหน้างานวิชาการ โรงเรียนบ้านบึงตะกู สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2

1.6 นายคม คำขัน ผู้แทนคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนบ้านบึงตะกู
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2

1.7 นางเจลา ระโหฐาน ผู้อำนวยการโรงเรียนสวนป่าคลองตาเพชรบน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2

1.8 นายสมเดช ศรีบุญยัง หัวหน้างานวิชาการ โรงเรียนสวนป่าคลองตาเพชรบน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2

1.9 นางชวนพิศ เนื่องจ้านงค์ ผู้แทนคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
โรงเรียนสวนป่าคลองตาเพชรบน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2

2. เดินทางไปยังสถานศึกษาที่มีการปฏิบัติที่ดี (Best Practice) ในการจัดการความรู้
ทั้ง 3 โรงเรียน เพื่อสัมภาษณ์ข้อมูล โดยผู้วิจัยเป็นผู้สัมภาษณ์ด้วยตนเองทั้งหมด

การวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ศึกษาการปฏิบัติการจัดการความรู้ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1. นำแบบสอบถามมาตรวจสอบความถูกต้อง ความสมบูรณ์ คัดแยก จัดหมวดหมู่ เพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูล

2. นำข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 2 มาวิเคราะห์ โดยให้ค่าน้ำหนักแบบสอบถามฉบับที่สมบูรณ์ตามระดับที่กำหนด ดังนี้

- 5 หมายถึง สถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีการปฏิบัติการจัดการความรู้ตามกระบวนการอยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง สถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีการปฏิบัติการจัดการความรู้ตามกระบวนการอยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง สถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีการปฏิบัติการจัดการความรู้ตามกระบวนการอยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง สถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีการปฏิบัติการจัดการความรู้ตามกระบวนการอยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง สถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีการปฏิบัติการจัดการความรู้ตามกระบวนการอยู่ในระดับน้อยที่สุด

3. แปลความหมายของค่าคะแนนด้วย ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) รายข้อ รายด้าน และคะแนนเฉลี่ยของแบบสอบถามตอนที่ 2 แล้วประเมินผลในด้านต่าง ๆ รวม 3 ด้าน โดยเทียบกับเกณฑ์การแปลผลของ บุญชม ศรีสะอาด (2545, หน้า 103) ดังนี้

- 4.51 - 5.00 หมายถึง สถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีการปฏิบัติการจัดการความรู้ตามกระบวนการอยู่ในระดับมากที่สุด
- 3.51 - 4.50 หมายถึง สถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีการปฏิบัติการจัดการความรู้ตามกระบวนการอยู่ในระดับมาก
- 2.51 - 3.50 หมายถึง สถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีการปฏิบัติการจัดการความรู้ตามกระบวนการอยู่ในระดับปานกลาง
- 1.51 - 2.50 หมายถึง สถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีการปฏิบัติการจัดการความรู้ตามกระบวนการอยู่ในระดับน้อย
- 1.00 - 1.50 หมายถึง สถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีการปฏิบัติการจัดการความรู้ตามกระบวนการอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 2 ศึกษาแนวทางการพัฒนาการจัดการความรู้สำหรับสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2

ผู้วิจัยได้ดำเนินการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์
กลุ่มผู้เชี่ยวชาญจากสถานศึกษาที่มีการปฏิบัติดี (Best Practice) ด้วยวิธีการตรวจสอบสามเส้า
(Triangulation) จากนั้นวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และลงข้อสรุป
ด้วยวิธีอุปนัย (Inductive Analysis)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ โดยเลือกวิธี
วิเคราะห์ที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และสมมติฐานการวิจัย ดังนี้

1. การศึกษาการปฏิบัติการจัดการความรู้ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบน
มาตรฐาน (SD)

2. การเปรียบเทียบการปฏิบัติการจัดการความรู้ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 จำแนกตามวุฒิการศึกษา วิเคราะห์
ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และการทดสอบค่าทีแบบอิสระ
(Independent-t-test) ส่วนจำแนกตามตำแหน่งงานประสบการณ์ในการทำงานและขนาดของ
สถานศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และการวิเคราะห์
ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
ตามที่ตั้งสมมติฐานไว้ทำการทดสอบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's Method)